

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم وېر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

همایون "باختریانی"

۱۱ اگست ۲۰۱۷

تصحیح، تنظیم و شرح لغات: خ. معروفی

دیوان

"عبدالله شهاب ترشیزی هروی"

۳۵۰

مُلحدنامه

- ۱۱۶ -

ز رنگ روی تو ای گاو طبع، مولاداد
ز روی صورت و معنی کم از جُعل باشد
نشانه‌های جُعل^۱ واضح است، بل اوضح
کسی، که روی ترا ببند و نگوید اح

* * *

^۱ - "اوضح" (بر وزن "افضل و اکرم و اعظم"): صفت تفضیل عربی از کلمه "واضح" است؛ و در معنای "واضحتر" و "واضحترین"
^۱ - "جُعل" (بر وزن "زحل"): کلمه عربی و نام حشره ای ست، که در دری افغانستان "قانغوزک" خوانده می شود. نوعی از این قانغوزک، که از سرگین حیوانات تغذیه می کند، به نام "قانغوزک گوهلوتان" یاد می شود. این حشره مقداری از سرگین تازه را گلوله کرده و آن را با پایهای خود به عقب رانده و به منزل مقصود انتقال داده و تخم خود را در داخل آن تزریق می کند. بعد از چند روز، که تخمه از همان سرگین تغذیه کرد، به حشره تمام عیار مبدل می گردد. این قانغوزک را بعضاً "گولوتانک" یا "گولوتانک" هم گویند.